

КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ КУЛЬТУРИ

ФАХ

Освітній ступінь	бакалавр	<table border="1"><tr><td>Курс</td><td>1-4</td></tr><tr><td>Семестр</td><td>1-8</td></tr></table>	Курс	1-4	Семестр	1-8						
Курс	1-4											
Семестр	1-8											
Спеціальність	034 Культурологія											
Освітня програма	Музична культурологія											
Статус	Обов'язкова	<table border="1"><tr><td>ECTS</td><td>13</td></tr><tr><td>Годин</td><td>390</td></tr><tr><td>Лекції</td><td>-</td></tr><tr><td>Індивідуальні</td><td>134</td></tr><tr><td>Самостійна робота</td><td>256</td></tr></table>	ECTS	13	Годин	390	Лекції	-	Індивідуальні	134	Самостійна робота	256
ECTS	13											
Годин	390											
Лекції	-											
Індивідуальні	134											
Самостійна робота	256											
Семестровий контроль	Залік: 1,2,3,5,6,8 семестр											

Інформація про викладача

ПІБ	Викладачі кафедри
-----	-------------------

Анотація навчальної дисципліни

Мета курсу:

- підготовка висококваліфікованих фахівців, які володіють глибокими теоретичними та практичними знаннями з теорії та історії світової культури, необхідними для самостійної професійної діяльності в галузі культурології;
- використовуючи синтез історичного та теоретичного (включаючи музикознавчий аспект) знання, що застосовується до культурології, навчити студентів самостійно мислити, чітковисловлювати авторську думку як у формі письмового тексту, так і в усному мовленні, робити аргументовані висновки щодо досліджуваної проблеми;
- виробити вміння вести діалог, доводити свою думку, а також аргументувати власну усвідомленість в галузі культурології, демонструвати широку ерудицію, вміти формулювати найгостріші проблеми теорії та історії культури;
- сприяючи розвитку особистості студента, довести розуміння витоків смислотворення в мистецтві, а також особливості художньо-символічного "словника" різних епох, тенденції розвитку світової культури в минулому та сьогоденні.

Основні завдання курсу «Фах»:

- навчити студентів орієнтуватися в культурному середовищі сучасного суспільства та довести розуміння сутності національної самобутності певної культури;
- прищепити студентам вміння орієнтуватися в складних проблемах загальної теорії та історії культури, зокрема в проблемі діалогу культур;

- виховання у студентів національної свідомості; розуміння різноманітності та самоцінності культур;
- надати знання щодо розуміння ролі зовнішніх (культурний менталітет, соціальні стосунки тощо) та внутрішніх (художня традиція, оновлення прийомів мови тощо) факторів в історичному русі мистецтва;
- залучення студентів до науково-теоретичних дискусій з теорії та історії культури з метою найповнішого розкриття творчої індивідуальності, стимулювання творчої ініціативи, вдосконалення професіоналізму;
- вироблення у студентів власних теоретичних, ідейно-мистецьких поглядів та художнього смаку.

Перелік тем

I семестр

- Оволодіння пошуковим методом, вміння знаходити необхідні наукові джерела та дані з обраної проблеми, а також власне художній матеріал дослідження, оволодіння найпростішими навичками класифікації джерел (бібліографія, нотографія, дискографія, культурологічна лексикографія тощо);
- набуття первинних навиків роботи з науковою інформацією (пошук, класифікація, вибір аспекту дослідження тощо), ознайомлення з засобами оперування інформаційним матеріалом;
- набуття первинних навичок роботи з науковою літературою (культурологічні та мистецтвознавчі тексти – монографії і т. ін.) – читання, конспектування, а також реферування невеликих за обсягом джерел тощо;
- первісне формування розуміння культурології як інтегративної наукової галузі знання, яка існує на перетині культурфілософії, культурпсихології, культурної та соціальної антропології, мистецтвознавства тощо; вивчення літератури з проблеми філософської рефлексії про мистецтво, в тому числі літературознавчих та мистецтвознавчих праць, які містять культурологічний та естетичний аспекти дослідження;
- здатність аргументувати дослідницький вибір наукової проблематики;
- здатність реалізувати перелічені вище набуті навички у підході до деяких конкретних локальних явищ художньої культури та невеликих за обсягом художніх творів (фрагментів творів).
- первісне опанування історичною типологією мистецтва: художні епохи, стилі та жанри тощо: античність, середньовіччя (калокагатія як принцип художньої свідомості, міметична природа мистецтва, теорія катарсису, основні музичні жанри, григоріанський хорал, літургійна драма; стилі романський, готичний, давньоукраїнський та давньоруський тощо).

II семестр

- Вивчення досвіду створення наукових текстів за культурологічними та мистецтвознавчими джерелами, вміння відокремлювати власні думки від чужих, опанування навичок використання цитат та бібліографічних посилань у власній письмовій роботі;
- вміння створити невеликий аналітичний огляд наукових праць з історії та теорії культури за обраною темою дослідження, здатність реферувати обрані наукові джерела та виокремлювати їхні концептуальні засади;
- вміння складати докладний перелік використаної літератури за існуючими нормами бібліографії;
- здатність розробити модель (план) дослідження;
- вміти коректно формулювати, ставити та розв'язувати найпростіші наукові культурологічні проблеми в письмовому тексті обсягом 10-15 сторінок, напрацьовуючи елементарні формотворчі та стилістичні навички репрезентації (визначення мети та завдань дослідження, проведення та доведення його головної думки, формулювання заключних узагальнюючих висновків);

- подальше опанування історичною типологією мистецтва: доба Відродження, бароко (теорія афектів, образна побудова творів, жанри, порівняльний аналіз музики та живопису тощо);
- музично-культурологічний аналіз художніх явищ в мистецтві.

III семестр

- Оволодіння методикою аналізу наукового культурологічного або мемуарного, епістолярного тексту невеликого обсягу, з елементами реферування у світлі обраної проблеми культурології;
- засвоєння методологічної бази дослідження на матеріалі певної культурологічної проблеми та опанування методологічного та теоретичного апарату дослідження;
- ознайомлення з різновидами дослідження та вміння розгорнути локальну культурологічну проблему в обраному дослідницькому аспекті;
- вміння систематизувати матеріал дослідження на різних рівнях, здобути внаслідок емпіричного пізнання, класифікація культурологічних явищ, виявлення внутрішнього зв'язку між ними та пошук аналогічних художніх явищ в різних видах мистецтва;
- подальше опанування історичною типологією мистецтва: класицизм, сентименталізм; вміння описувати, надавати характеристику, визначати сутність відповідних естетичних категорій (мімесис, катарсис, міра, гармонія, симетрія, смак тощо).

IV семестр

- Дослідження невеликого твору мистецтва (або фрагменту твору) у світлі засвоєної з системи академічних курсів 1-го – 4-го семестрів проблеми культурології, з елементами реферування відповідної культурологічної, мистецтвознавчої, естетичної тощо наукової літератури;
- вміння диференціювати художні явища в широкому культурному контексті та навички критичної обробки фактичного матеріалу;
- вміння розробляти розгорнутий план власного наукового дослідження з обраної культурологічної проблеми;
- вміння формулювати власну наукову гіпотезу;
- вміння загострювати проблемну ситуацію наукового дослідження за рахунок розуміння критеріїв його оптимізації;
- подальше опанування історичною типологією мистецтва: XIX ст. - романтизм (романтичне світовідчуття в мистецтві, втілення ідеї універсалізму в творчості та теорії мистецтва, теорія іронії, збагачення художньої мови, порушення канонічності жанрів, нове формоутворення, споглядальність, психологічність мистецтва тощо);
- розуміння впливу культурних та психологічних факторів на процеси формотворення в мистецтві, художності змісту та форми; умовності та знаковості художнього образу; уявлення про інтерпретацію як невід'ємну умову буття художнього тексту та здатність здійснити в цьому контексті музично-культурологічний аналіз.

V семестр

- Дослідження твору (або групи невеликих творів, або фрагменту масштабного твору) світової музичної культури з визначенням притаманних йому національних особливостей та тенденцій діалогу культур;
- володіння базовим термінологічним апаратом культурології та мистецтвознавства (стиль, жанр, художній образ тощо).
- здатність здійснювати музично-культурологічний аналіз художніх явищ з поставленої проблеми, диференціювати художні явища в конкретному культурному контексті;
- вміння робити самостійні наукові висновки з окресленої локальної культурологічної проблеми щодо конкретного обраного матеріалу дослідження;
- вміння виокремлювати в творах різних епох тенденції, що повторюються, та фіксувати стійкі засоби виразності на різних рівнях художнього цілого: образно-тематичної побудови твору, формоутворення, відтворення «вічних» мотивів або сюжетів.

VI семестр

- аналіз наукового, науково-критичного, мемуарного, епістолярного тексту в аспекті обраної культурологічної ідеї та в зв'язку з проблематикою творчої біографії, жанро- чи стилеутворення, художнього образу тощо в контексті культури.
- подальше оволодіння базовим термінологічним апаратом культурології та мистецтвознавства (стиль, жанр, художній образ тощо);
- вміння доводити самостійні наукові положення та висновки з обраної проблеми та логічно, послідовно та аргументовано висловлювати свої думки, робити наукові узагальнення;
- подальша систематизація, закріплення та розширення теоретичних та прикладних (практичних) знань студентів зі спеціальності: розуміти універсальні культурологічні категорії на матеріалі мистецтва (культурне буття міфу та його вплив на способи художнього мислення, історичний словник міфів і художні сюжети, що "кочують", змістовний та формальний бік архетипу, бінарні опозиції в сфері художнього фантазування, діонісійський та аполонівський чинники, пластичність та живописність як основних художньої свідомості, роль художнього стилю та жанру в створенні музичної поетики стилю).

VII-VIII семестри

- Дослідження твору (групи невеликих творів, фрагменту масштабного твору, або локального явища) мистецтва з позиції сучасного культурологічного знання;
- локальне джерелознавче дослідження вербального чи музичного тексту в контексті певного етапу розвитку художньої культури;
- аналіз наукового, науково-критичного, мемуарного, епістолярного тексту вітчизняних та західноєвропейських авторів в контексті світової та української національної культури та в аспекті культурологічної ідеї, в зв'язку з проблематикою творчої біографії, жанро- чи стилеутворення, художнього образу тощо;
- володіння базовим термінологічним апаратом культурології та мистецтвознавства у його сучасних розгалуженнях;
- вміння написати невелике за обсягом дослідження, що базується на культурологічному досвіді вивчення національних культур (національне мислення, національна мова у мистецтві, національний характер, особливості ментальності, діалог культур тощо) та вміщує самостійні наукові положення та висновки з обраної проблеми;
- проведення музично-культурологічного аналізу актуальних культурно-мистецьких процесів та подій, визначення їх суспільного значення.
- творче вирішення дослідницького завдання та вміння обґрунтувати актуальність обраної теми дослідження, продемонструвати ефективність способів вирішення наукової проблеми;
- публічно захищати свої дослідження (робити наукове повідомлення, вміти відповідати на запитання, захищати свою позицію); вміти чітко проводити та аргументувати свою власну точку зору;
- подальше опанування історичною типологією мистецтва: ХХ століття (практицизм та раціоналізм в культурі, процес актуалізації художнього спадку, запозичення цінностей минулого, експериментальність, нові техніки, симулякр, мета-мова, художня віртуалістика, еkleктика, масифікація особистості, інтеграція масової та елітарної культур, інтертекстуальність, карнавалізація, інтуїція, тощо); засвоєння понять *асоціативність*, *метафоризм*, *алегоричність* як чинників художньо-образної виразності; а також понять *контраст*, *колаж*, *діалог*, *емпатія*, *катарсис* як засобів створення та сприймання музичного та художнього образу.

Форми та технології навчання

- Діалогічна особистісна взаємодія «викладач-студент» як формат реалізації індивідуальної форми навчання.

- Активне читання наукових культурологічних першоджерел (з історії та теорії культури), філософсько-естетичної та мистецтвознавчої, музикознавчої літератури з питань фаху, монографій та епістолярних матеріалів, періодики, джерелознавчих та архівних документів, критики, а також художньої літератури по суміжним, контекстним проблемам обраного предмету дослідження.
- Обговорення та проблематизація джерел, формулювання проблеми власного дослідницького предмету.
- Аналіз та обговорення сучасних культурних практик в галузі музичного мистецтва та музичної культури, формулювання експертної оцінки, професійна комунікація щодо проблем сучасної музичної культури.
- Пасивна й активна участь у науково-теоретичних і практичних конференціях, концертах, олімпіадах, конкурсах письмових робіт.
- Відвідування захистів дисертацій.
- Прослуховування музики.
- Відвідування бібліотек, застосування цифрових інформаційних інструментів.

Навчальні ресурси

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у відповідну групу MOODLE.

Система оцінювання

На заліку студент повинен виявити знання культурологічної та мистецтвознавчої термінології та основних понять, категорії теорії та історії культури, теорії та історії музичного мистецтва, пов'язаних с особливостями обраної теми науково-дослідницької роботи. Також студент повинен представити результати семестрової роботи у вигляді усного повідомлення, або письмового тексту.

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	Всього %
1.	Реферат, ссе, наукове повідомлення за обраною тематикою	10
2.	Презентація досліджень за обраною тематикою.	10
3.	Участь у конференціях, круглих столах.	30
4.	Практична фахова реалізація знань та вмінь: участь у музично-просвітницькій діяльності, у організації та проведенні експертної оцінки культурно-мистецьких подій, культурно-мистецьких проєктів, культурницького волонтерства, тощо.	10
5	Відвідування індивідуальних занять	10
6.	Звіт	30
	Всього	100

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта.

Передбачається у межах вивчення навчальної дисципліни участь студентів у міжнародних та вітчизняних конференціях, конкурсах творчих робіт, круглих столах, відвідування культурно-мистецьких заходів, театрів, мистецьких експозицій та виставок, музичних фестивалів, конкурсів тощо.